

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

УДК 821.161

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.5.1/36>

Максимова А. Я.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АМЕРИКАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Стаття присвячена вивченню фразеологізмів американської англійської у першій половині ХХІ століття. Показано, що американські фразеологізми охоплюють всі сфери життєдіяльності американського суспільства та світові цінності, передаючи цінності, настанови, розкриваючи пріоритети та важливі аспекти проживання в сучасному суспільстві. У статті показується, що фразеологізми заслуговують на увагу не тільки лінгвісти, а також історики та прості люди, оскільки містять філософські цінності, настанови, передається що добре, а що погано. Умовно фразеологізми американської англійської можна класифікувати за такими темами філософські настанови, світобачення, розумова діяльність, діяльність, здоров'я, вдача, емоційний стан, інформаційне середовище, фінансове забезпечення, вороже ставлення, комунікація, людська особливість. Описано, що фразеологізми американської англійської передають загальнолюдські цінності про хороше та погане, як вести себе на роботі, які помилки може робити протягом всього її життя, як оцінювати події навколишнього середовища. Водночас фразеологізми американської англійської містять настанови щодо того як досягти успіху, прожити успішне життя. Водночас американська англійська поновлюється сучасними фразеологізмами, що пов'язані з динамічним розвитком суспільства. Визначено особливості американських фразеологізмів англійської мови: британські фразеологізми – консервативна мудрість сформована століттями, що не враховує мінливе сьогоднішнього. Для британських фразеологізмів притаманний класичний характер. Американські фразеологізми враховують століттями сформовану мудрість, проте вони більше про сучасне та майбутнє. Така ситуація обумовлена великим потоком мігрантів протягом всього часу існування США. Американські фразеологізми отримали глобальний масштаб. З одного боку світові події та окремі явища, процеси знаходять своє відображення та назву в американській англійській, а з іншого боку процеси, що відбуваються в США також знаходять своє відображення у мові. Панівне становище США та простота британської англійської обумовило також становлення американської англійської як міжнародної мови.

Ключові слова: британські фразеологізми, особливості, тенденція, характеристика, міжнародна мова.

Постановка проблеми. Американська англійська отримавши своє коріння від британської англійської поглибила свою сутність за рахунок мудрості корінних племен, емігрантських хвиль під час під час створення та становлення США. Протягом ХХ століття еміграція продовжувалася до США особливо з країн, де була нестабільна політична ситуація, у пошуках захисту та отримання громадянства. Укріплення США на міжнародній арені як супердержави спричинила нову велику кількість емігрантів з усіх куточків світу у тому числі у першій чверті ХХІ століття. Американська англійська, у тому числі американські фразеологізми, перебувають під впливом цих про-

цесів та актуалізує потребу їх систематичне їх вивчення

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У першій чверті ХХІ століття американські фразеологізми набули особливо значущого значення, оскільки вміщують накопичений багатолітній досвід британців, що розвивалася на американському континенті під впливом природних умов, корінного населення та емігрантів. Ю. Зацний досліджував ґрунтовно американські фразеологізми наприкінці ХХ століття та на початку ХХІ століття, проте у першій чверті ХХІ століття американська англійська досить сильно поповнювалася новими фразеологізмами за рахунок світових подій, за рахунок нових хвиль еміграції до США.

Окремі аспекти фразеологізмів британської та американської англійської вивчали В.В. Ревенко (заголовки інтернет-видань) [8], Н Глушаниця (художні тексти та їх переклад на рідну мову) [1], С. Новоселецька (топонімічні назви) [5], Т. Яковчук (топонімічні назви) [5], А. Максимова (становлення, методологію) [2, 3, 4, 9, 10, 11, 12] тощо. Проте всі вищезазначені наукові роботи є фрагментарними та не розкривають особливостей американської англійської у сучасному світі.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз американських фразеологізмів, визначення їх особливостей та вивчення впливу британських фразеологізмів на сучасну американську англійську.

Виклад основного матеріалу.

Сучасну лінгвістику складно уявити окремо від процесів глобалізації, що відбуваються в загальному науково-технічному просторі. Той факт, що глобальний науково-технічний простір все ще є не сформованим і хаотичним, зумовлює необхідність систематизації накопичених знань, зокрема у сфері фразеології.

Британська англійська та американська англійська в основі своїй мають давньоанглійську мову, що обумовило їх схожість. Проте після проголошення незалежності США у XVIII столітті мови почали розвиватися відповідно до потреб населення, де були розповсюджені. Для британської англійської характерна канонічність, патріархальність, стриманість, що зумовлено традиціями, звичаями, поглядами суспільства, що знайшло своє місце у мові. Саме наявність короля, аристократів, передача спадку і титулу найстаршому сину також мали значний вплив на вокабуляр британської англійської. Американська англійська розвивалася на підставі представників Британії (невдахи аристократи, злочинці, селяни, ремісники, шукачів кращої долі), індіанців, іспанців, німців, голландців, африканці. Суміш цих націй, їх культурні цінності, традиції, ритуали вплинули на розвиток американської англійської мови та формування американських фразеологізмів.

Американська англійська мова пройшла тривалий етап становлення і вагомий вплив здійснили емігранти та процес опанування континенту, оскільки нові природні явища, тваринний і рослинний світ, діяльність потребували позначення. Американським фразеологізмам притаманний антропоморфізм, де людина обирає локацію для проживання у разі потреби, передається сприйняття світу очима людини, її фізичний стан та емоційне переживання, робота, хоббі, дозволя, відпочинок і важливі проблеми, з якими стика-

ється людина. Британські фразеологізми охоплюють світобачення, життєвий досвід, здоров'я. Оскільки в основу американських фразеологізмів увійшли британські, то спочатку дослідимо британські фразеологізми.

Очима британської фразеології акцент робиться на тому що не потрібно поспішати, той сміється, хто сміється останнім, доцільно мститися за щось погане, порушувати загальні правила, потреба у відпочинку, допомозі іншій людині, потреба у терпінні та наявності дозвілля. Проживання життя також супроводжувалося філософськими цінностями та настановам, що сповнені життєвою мудрістю і передається від покоління до покоління.

Haste makes waste поспішиш – людей насмішиш (сам по собі)

He who laughs last laughs loudest той сміється, хто сміється останнім (сам по собі)

I'll get you back for what you did помститися за щось погане або тобі повернеться, все те погане, що ти мені зробив (сам по собі)

Bite the bullet зчепити зуби, робити щось через силу (як частина речення)

Get out of hand відбитися від рук, розпуститися (сам по собі)

Hit the sack завалюватися спати, вирушити на бічну (у складі речення)

Let someone off the hook зніму тебе з гачка (у складі речення)

Підсумовуючи філософські цінності та настанови британських фразеологізмів стали основою для формування американських фразеологізмів.

Проживаючи життя, людина надає власні оцінки щодо подій, надає власні оцінки та рекомендації щодо уникнення негативних ситуацій і отримання якомога більше позитивних вражень від життя, а отже у цілому це можна назвати світобачення.

Every dog has his day буде й на нашому тижні свято (сам по собі)

Familiarity breeds contempt чим краще ви когось знаєте, тим менше він вам подобається або знайомство породжує презирство (сам по собі)

Better late than never краще пізно, ніж ніколи (сам по собі)

The best of both worlds поєднувати найкращі риси двох різних ситуацій (у складі речення)

We'll cross that bridge when we come to it ми вирішимо цю проблему, коли вона виникне (сам по собі)

A bird in the hand is worth two in the bush краще синиця в жмені, ніж журавель у небі (сам по собі)

Існування та життєдіяльність людини потребує наявності аналізу інформації та підвищення ваги інтелектуальної роботи у XXI столітті. У віці інформаційних технологій розумова діяльність почала переважати над фізичною діяльністю.

It's not rocket science це не вища математика (само по собі)

Your guess is as good as mine те, що ви говорите, коли не знаєте відповіді на запитання (само по собі)

Wrap your head around something осягати/розуміти щось складне (у складі речення)

Проживання життя людини неодмінно пов'язано з роботою, хобі, побутом. Недарма люди говорять, що “життя – це рух”, тобто щоб прожити повноцінне життя людина має чимось займатися. Тому в цій групі дуже багато фразеологізмів.

Call it a day зупинятися, припиняти роботу (як частина речення)

Get your act together (само) організуватися; приводити в порядок (само по собі)

No pain, no gain якщо хочеш стати кращим і досягти чогось, тобі потрібно важко над цим працювати (само по собі)

Get something out of your system бути більш зібраним (у складі речення).

Go back to the drawing board планувати щось заново (у складі речення)

On the ball бути спритним (у складі речення)

Actions speak louder than words не по словах судять, а по справах (само по собі)

By the skin of your teeth ледве-ледве, ледве (як частина речення)

Cutting corners робити щось швидко, але на шкоду якості (як частина речення)

Easy does it тихіше їдеш далі будеш (само по собі)

Досягнення успіху неможливо без здоров'я. Бути здоровим в американському розумінні правильно харчуватися, вести здоровий спосіб життя та займатися спортом.

Fit as a fiddle бути здоровим (як частина речення)

Under the weather погано почуватися, хворіти або навіть страждати від похмілля (у складі речення)

Вдача також вважалася важливою ритуальною складовою успішності людини. Вона є неодмінним атрибутом будь-якої діяльності людини, що супроводжувала її та має бути при ній, як символ сили та щастя.

Fortune favours the bold доля прихильна до сміливих (само по собі)

Go down in flames щось, що погано завершиться (як частина речення)

Fail spectacularly ефектний провал (як частина речення)

Break a leg бажаємо комусь удачі (само по собі)

Miss the boat упустити можливість (у складі речення)

У вік цифрових та інтернет технологій, мінливому середовищі дуже велике навантаження здійснюється на розумову діяльність та емоційний стан людини. У сьогоденних умовах емоційний стан людини не завжди є стабільним, що зумовлено динамічним перевантаженням.

Pull yourself together взяти себе в руки (само по собі)

So far so good поки що все добре, до цих пір все в порядку (само по собі)

That's the last straw це остання крапля або моє терпіння урвалося (само по собі)

To get bent of form засмучуватися (у складі речення)

Новини є важливими у давні та сьогоденні часи, оскільки кардинально можуть змінити поточну ситуацію або змінити план дій відповідно до отриманої інформації.

Get wind of something почути новини про щось таємне (як частина речення)

Hear something straight from the horse's mouth дізнатися щось з перших вуст. (як частина речення)

Зі стародавніх часів питання грошей привертало увагу більшості людей і також ця тема залишається нагальною й сьогодні, зокрема, актуальними є питання заробітку, збереження, ставлення до вартості тощо.

A dime a dozen щось дешеве або недорого коштує (як частина речення)

A penny saved is a penny earned гроші, які ви заощадили сьогодні, ви можете витратити пізніше; заощаджена копійка – це зароблена копійка (само по собі)

Costs an arm and a leg коштувати шалених грошей (як частина речення)

Як і в будь-якому середовищі є працьовиті, позитивні люди так і ледачі, заздрісні, а також ті, які можуть здійснювати вбивства, крадіжки, що також вплинули на формування американських фразеологізмів.

Speak of the devil про вовка мова (само по собі)

Barking up the wrong tree помилятися, йти хибним слідом; звинувачувати не того, кого слід (як частина речення)

Make a long story short йдеться про викрадення з метою викупу (у складі речення)

Різноманітні життєві ситуації, потреба у підтримці активізують потребу у комунікації щодо висловлення думок, кривди, налагодження комунікації тощо.

You can say that again я повністю з тобою згоден (сам по собі)

A picture is worth 1000 words краще показати, ніж розповісти; одна картинка заміняє тисячу слів (сам по собі)

A penny for your thoughts скажіть мені, що ви думаєте (сам по собі)

Add insult to injury все гірше і гірше; додавати; підкинути дров; погіршити ситуацію (як частина речення)

Break the ice розтопити лід; сказати або зробити що-небудь, щоб зробити ситуацію менш напруженою, більш невимушеною (як частина речення)

Людина є головним учасником всіх подій та проживаючи життя шукає собі подібних, що знайшло своє відображення в американських фразеологізмах, зокрема, пошук собі подібних, надаються оцінки одних людей щодо інших.

Birds of a feather flock together рибак рибачить здалеку; масть до масті підбирається (сам по собі)

He's not playing with a full deck бути розумово неповноцінним (сам по собі)

He's off his rocker він божевільний або він не сповна розуму (сам по собі)

Підсумовуючи втщенаведене, британські фразеологізми що увійшли до складу американської англійської стали цінним надбанням, оскільки враховують багатостолітній досвід. За мовною ознакою з-поміж британських фразеологізмів зустрічаються іменникові та дієслівні.

Аналізуючи сьогоденні американські фразеологізми, то вони охоплюють найбільш яскраві та проблемні місця, зокрема, старі речі, боротьба зі спамом, робота ЗМІ, вибори, електронні пристрої, догляд за дітьми, наркотичні засоби, новини та урядова інформація.

Trump Slump (noun) – падіння рейтингу ЗМІ, коли немає історій про Дональда Трампа.

Ditzy Cups (noun) – колекція персоналізованих, жартівливих або іншим чином прикрашених посудин для пиття заохаращує наші столи та шафи.

Anti-social media (noun) – блокувальники спаму та фільтри електронної пошти призначені для зменшення небажаного трафіку.

Delecting (verb) – акт проведення виборів шляхом виключення опонентів із бюлетеня.

Give props to (verb) – виявляти вдячність за щось.

Die Phone (noun) – електронний пристрій, який так заворожував, що ви не помітили, як вийшли з узбіччя в рух.

Weedscape (noun) – місце, де домінує запах марихуани.

False Snooze (noun) – новини чи урядові звіти, які закликають вас ігнорувати інші новини чи урядові звіти як неважливі.

Американські фразеологізми урізноманітнюють британські фразеологізми додаючи сучасності колоритності, особливо акцентуючи увагу на відомих політичних діячах, електронній пошті, виборах, захопленості наркотичними засобами, роботі мобільних телефонів.

Особливістю американських фразеологізмів англійської мови стали

Британські фразеологізми – консервативна мудрість сформована століттями, що не враховує мінливе сьогодення. Для британських фразеологізмів притаманний класичний характер. Американські фразеологізми враховують століттями сформовану мудрість, проте вони більше про сучасне та майбутнє. Така ситуація обумовлена великим потоком мігрантів протягом всього часу існування США.

Американські фразеологізми отримали глобальний масштаб. З одного боку світові події та окремі явища, процеси знаходять своє відображення та назву в американській англійській, а з іншого боку процеси, що відбуваються в США також знаходять своє місце у мові

Панівне становище США та простота британської англійської обумовило також становлення американської англійської як міжнародної мови.

Американська англійська стала втіленням світових цінностей, надбань, що вміщують погляди, традиції, світобачення, образ життя, життєдіяльність, ставлення до оточуючого середовища.

Висновки. Фразеологізми американської англійської стійкі вирази, що застосовуються у переносному значенні та які стали надбанням світової спільноти. Фразеологізми американської англійської стали настановами, що передаються від покоління до покоління як споконвічну мудрість. Під впливом емігрантів та особливих кліматичних умов формувалася американська англійська. Динамічне зростання словникового запасу американської англійської та збільшення кількості американських фразеологізмів обумовлено статусом мови як міжнародної та динамічним науково-технічним розвитком світової спільноти. Перспективою подальших наукових дослідження є вивчення їх мовних особливостей та структури.

Список літератури:

1. Глушаниця Н. Англійські та американські фразеологічні одиниці в оригіналі та перекладі (на прикладі англомовних художніх текстів). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2016. № 34. С. 43–56.
2. Максимова А. Лінгвальні параметри функціонування американської англійської мови та їх реалізація у XXI століття *Studia Methodologica*. 2024. № 57. С. 128–137.
3. Максимова А. Особливості словотворення неологізмів у британській пресі *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2023 № 60 Том 1. С. 81–84.
4. Максимова А.Я. Процеси глобалізації та завдання англійської фразеології. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. 2023. № 4. Видавничий дім «Гельветика» Суми, с. 28–31.
5. Новоселецька С. В., Яковчук Т.В. Лінгвознавчі особливості англійських та американських фразеологізмів як різновиду сленгової лексики. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Філологія»*, 2023. № 20 (88). С. 31–34.
6. Подп'ятнікова А. Я. Мотиваційний механізм державного регулювання розвитку транзитного потенціалу. *Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. праць*, 2014. № 4 (23). Дніпропетровськ, ДРІДУ НАДУ. С. 120–129.
7. Подп'ятнікова А. Я. Особливості розвитку демократичного транзиту в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. Т. 30 (69). № 5. К. : Видавничий дім «Гельветика». С. 7–14.
8. Ревенко В.В. Фразеологічні одиниці в заголовках британських та американських інтернет-видань. *Закарпатські філологічні студії*. 2019. Випуск 11 Том 1 (2019) с. 133–136.
9. Kapral I., Usova I, Maksymova A., Yefymenko T., Boyko S. Peculiarities of Advertising Information Representation in the English-Language Mass Media Discourse. *World Journal of English Language*. Sciedu Press, vol. 13(4), p. 1–37.
10. Maksymova A. Phraseologisms of American English in the world's language space. *Scientific journal of Polonia University periodyk naukowy akademii Polonijnej*. 2023. № 61 (6). pp. 76–81 [Index Copernicus, WorldCat].
11. Maksymova A. The development of American English: a retrospective analysis *Scientific journal of Polonia University periodyk naukowy akademii Polonijnej*. 2023. № 62 (1). pp. 74–79.
12. Myronova N., Maksymova A., Senchylo-Tatlilioglu N., Kostyuchok P., Nastenka S. Linguistic divergence in the context of globalization: an analysis of linguistic changes and its impact on cultural identity. *Ad Alta Journal of interdisciplinary research*. 2024. Vol. 14, issue 1, special issue XLII. pp. 129–134.

Maksymova A. Ya. THE COMPARATIVE ANALYSIS OF AMERICAN PHRASEOLOGISMS

The article is devoted to the study of American English phraseology in the first half of the 21st century. It is shown that American idioms cover all spheres of life in American society and world values, conveying values, guidelines, revealing priorities and important aspects of living in modern society. The article shows that idioms deserve the attention of not only linguists, but also historians and ordinary people, as they contain philosophical values, instructions, and convey what is good and what is bad. Conventionally, phraseological units of American English can be classified according to the following topics: philosophical guidelines, worldview, mental activity, activity, health, character, emotional state, information environment, financial support, hostile attitude, communication, human peculiarity. It is described that American English idioms convey universal human values about good and bad, how to behave at work, what mistakes can be made throughout one's life, how to evaluate events in the environment. At the same time, American English idioms contain instructions on how to achieve success and live a successful life. At the same time, American English is updated with modern phraseology associated with the dynamic development of society. The peculiarities of American phraseological units of the English language are determined: British idioms – conservative wisdom formed by centuries, which does not take into account the changing present. British idioms have a classic character. American idioms take into account centuries of wisdom, but they are more about the present and the future. This situation is caused by a large flow of migrants throughout the entire existence of the United States. American idioms have gained a global scale. On the one hand, world events and individual phenomena, processes find their reflection and name in American English, and on the other hand, the processes taking place in the USA also find their reflection in the language. The dominant position of the USA and the simplicity of British English also led to the emergence of American English as an international language.

Key words: *British idioms, features, tendency, characteristic, international language.*